

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **ABIES Vysočina s.r.o.**, se sídlem Elišky Přemyslovny 380, Praha 5, zastoupený JUDr. Janem Malým, advokátem se sídlem Sokolovská 5/49, Praha 8, proti žalovanému: **Státní zemědělský intervenční fond**, se sídlem Ve Smečkách 801/33, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 8. 2021, čj. SZIF/2021/0535280, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2022, čj. 6 A 109/2021-40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 30. 8. 2021 vydal žalovaný rozhodnutí sp. zn. 17/F1D/109/027318-S_VC01, čj. SZIF/2021/0535280, kterým uložil žalobci povinnost vrátit do 60 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí finanční prostředky ve výši 355 803,74 Kč, které mu byly poskytnuty jako jednotná platba na plochu zemědělské půdy pro rok 2017. Žalovaný současně podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vyloučil odkladný účinek odvolání proti napadenému rozhodnutí z důvodu veřejného zájmu spočívajícího v ochraně finančních zájmů EU.

[2] Proti výše uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, jehož součástí byl i podnět k provedení přezkumného řízení o vyloučení odkladného účinku. Žalobce navíc podal i žalobu proti části napadeného rozhodnutí žalovaného do výroku, jímž žalovaný vyloučil odkladný účinek odvolání.

[3] V průběhu řízení před městským soudem (dne 16. 12. 2021) nadřízený správní orgán (Ministerstvo zemědělství) vydal ve zkráceném přezkumném řízení rozhodnutí sp. zn. MZE-61034/2021, čj. MZE-61034/2021-14141, kterým zrušil výrok napadeného rozhodnutí žalovaného o vyloučení odkladného účinku odvolání. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 5. 1. 2022.

[4] V návaznosti na výše uvedené žalobce podáním z 5. 1. 2022 navrhl zastavení řízení pro uspokojení navrhovatele. Současně požádal o přiznání náhrady nákladů řízení, neboť řízení bylo zastaveno pro chování žalovaného.

[5] Městský soud shora uvedeným usnesením řízení zastavil s odkazem na § 62 odst. 4 s. ř. s. a žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s.

[6] Proti usnesení městského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost. Namítá, že v dané věci nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení pro uspokojení navrhovatele, neboť pro tento postup nestačí jen sdělení žalobce, že se postupem správních orgánů cítí být uspokojen, ale musí být naplněny všechny podmínky obsažené v § 62 s. ř. s., jak plyne například z rozsudků NSS z 25. 6. 2014, čj. 6 As 156/2013-28, či z 20. 9. 2016, čj. 6 As 192/2016-13. Stěžovatel dále poukázal na nejednotný postup Městského soudu v Praze. V některých z 19 sporů o stejné právní otázce městský soud návrh odmítl pro odpadnutí předmětu řízení a účastníkům nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení s tím, že pro zastavení řízení pro uspokojení navrhovatele nebyly splněny všechny stanovené podmínky (jde např. o usnesení Městského soudu v Praze z 6. 1. 2022, čj. 18 A 96/2021-49, z 10. 1. 2022, čj. 11 A 207/2021-33 a z 27. 1. 2022, čj. 5 A 121/2021-39). Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a současně rozhodl o odmítnutí žaloby za současného nepřiznání náhrady nákladů řízení žádnému z účastníků podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s.

[7] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda v daném případě došlo ke splnění podmínek řízení o kasační stížnosti. Dospěl však k závěru, že stěžovatel není osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti a podaná kasační stížnost je nepřipustná.

[9] Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud usnesením odmítne podaný návrh, jestliže byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou, podle písm. d), pokud je podle tohoto zákona nepřipustný. To platí, podle § 120 s. ř. s., přiměřeně i v řízení o kasační stížnosti.

[10] Podle § 102 s. ř. s., kasační stížnost je oprávněným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení takového rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále uvedeno jinak.

[11] Důvody nepřipustnosti relevantní pro posuzovaný případ stanoví soudní řád správní v § 104 odst. 2, podle něhož kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná.

[12] Otázkou přípustnosti kasační stížnosti v závislosti na výsledku předchozího řízení a osobě stěžovatele se zabýval rozšířený senát. Ve svém usnesení ze dne 26. 3. 2020, čj. 9 Afs 271/2018 - 52, č. 4024/2020 Sb. NSS, dospěl k závěru, že kasační stížnost může podat pouze osoba, které byla rozhodnutím soudu způsobená relevantní újma. K této otázce mimo jiné uvedl (důraz přidán):

„Relevantní újmu však nelze shledat ani v případě, kdy žaloba sice není zamítnuta (pro žalovaného obecně nejpriznivější možný výsledek každého soudního sporu), ale soudní řízení je skončeno jinak, aniž by žalobě bylo, byť jen z malé části vyhověno. Takovými rozhodnutími jsou v soudním řízení správním typicky usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení. Stejně jako v případě

pokračování

rozhodování soudů v občanském soudním řízení (viz právě věc sp. zn. 2 Cdon 1363/96) nelze ani v soudním řízení správním nalézt žádný právně relevantní rozdíl mezi výsledkem pro žalovaného ideálním a dosaženým. Morální satisfakce typu „udělali jste to dobře“ v odůvodnění zamítavého rozsudku takový rozdíl netvoří.

Pomine-li rozšířený senát možnost úspěchu v části žalobního nároku, lze ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení končí, rozlišit z pohledu žalovaného v zásadě jen dvě právně rozdílné situace: žalobě (a) bude vyhověno, nebo (b) nikoliv.

Bude-li žalobě vyhověno, v závislosti na žalobním typu to vyvolá určité právní účinky ve sféře žalovaného správního orgánu. Jeho rozhodnutí či opatření obecné povahy bude zrušeno (§ 78 odst. 1, resp. § 101d odst. 2 s. ř. s.), bude mu nařízeno vydat rozhodnutí ve věci nebo osvědčení (§ 81 odst. 2 s. ř. s.) anebo bude vyslovena nezákonnost zásahu, případně uloženo zdržet se jeho pokračování a obnovení stavu před zásahem (§ 87 odst. 2 s. ř. s.). V každém případě bude muset správní orgán nějak následně konat, a to vázán jednak výrokem, jednak závazným právním názorem soudu. Výjimka v podobě čistě deklaratorního výroku o nezákonnosti zásahu, pokynu či donucení správního orgánu svědčí spíše o specifičnosti tohoto žalobního (sub)typu, než že by zpochybňovala výše uvedené.

Oproti tomu, nevyhoví-li soud žalobě – ať již z důvodů procesních nebo meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu se z právního hlediska neděje nic. A to bez ohledu na to, jak přesně takové řízení skončilo. Jistou, zcela specifickou výjimku by mohlo představovat zastavení řízení z důvodu uspokojení navrhovatele [§ 47 písm. b) s. ř. s.], které by mohlo mít s ohledem na § 62 odst. 5 s. ř. s. účinky mimo jiné i na rozhodovací či jinou činnost žalovaného správního orgánu.

*Relevantní újmu je totiž v každém případě nutno posuzovat ve vztahu k věci samé. Újma tedy nemůže spočívat např. jen v prodloužení řízení (viz výše), ale ani, jak poukazuje stěžovatel a předkládající senát, v rozhodnutí o nákladech řízení. Takové rozhodnutí je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (§ 104 odst. 2 s. ř. s.). Rozšířený senát sice (v již citované věci KOPPA) přisvědčil přípustnosti kasační námitky proti výroku rozhodnutí krajského soudu např. o náhradě nákladů řízení, podanou souběžně s alespoň jednou kasační námitkou směřující proti rozhodnutí v meritu věci, **přípustnost napadení výroku o nákladech řízení však podmínil přípustností alespoň jedné meritorní námitky.***

[13] Rozšířený senát uzavřel, že je-li zjevné, že řízení o žalobě nemůže pro stěžovatele skončit příznivěji, a to ani v případě úspěšnosti kasační stížnosti, je stěžovatel osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.

[14] Přestože stěžovatel v souzené věci vyjadřuje nesouhlas i s výrokem o zastavení řízení o žalobě, veškeré důsledky, které napadenému usnesení přičítá, pramení výhradně z výroku, jímž soud přiznal náhradu nákladů řízení žalobci. Zrušení rozhodnutí a změnu

výroku ze „řízení se zastavuje“ na „žaloba se odmítá“ požaduje toliko s ohledem na náhradu nákladů řízení, což je zjevně jediným důvodem podání kasační stížnosti. Na projednávanou věc se tak beze zbytku uplatní závěry citovaného usnesení rozšířeného senátu, neboť újma je obdobně jako ve věci rozhodované rozšířeným senátem spatřována toliko v nákladech řízení, resp. vyhovění kasační stížnosti by po výrokové stránce nepřineslo, co do relevantní újmy, žádnou změnu.

[15] Nad rámec Nejvyšší správní soud poznamenává, že podání žalobce z 5. 1. 2022 mohlo být posouzeno podle jeho obsahu i jako zpětvzetí žaloby pro pozdější chování odpůrce. V takovém případě by soud o náhradě nákladů řízení rozhodoval podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s., přičemž tento postup se uplatní nejen v případě, kdy jde o jednání žalovaného, ale i v případě o jednání orgánu nadřízeného nebo podřízeného (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 1104 s. ISBN 978-80-7598-479-1, s. 490).

[16] S ohledem na výše uvedené proto Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřípustnou [§ 46 odst. 1 písm. c) a § 120 s. ř. s.].

[17] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 7. dubna 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu